

PRIJEVOD

Mišljenje Odbora regija - »Aktivno starenje: inovacija – pametno zdravlje – bolji život«

UDK: 316.346-053.9
doi: 10.3935/rsp.v21i2.1228

ODBOR REGIJA

- poziva Europsku komisiju da sazove Europsku konvenciju gradonačelnika o demografskim promjenama vezanim uz Europsku 2012. godinu kako bi se okupili predstavnici lokalne i regionalne vlasti zainteresirani za promicanje rješenja za inovacije, pametno zdravlje i bolji život za aktivno i zdravo starenje, te da osigura administrativnu i financijsku potporu konvenciji
- dijeli viziju koalicije dionika EG 2012 o društvu za sve dobne skupine u kojem je svima omogućena aktivna uloga u društvu i jednaka prava i mogućnosti u svim razdobljima života bez obzira na dob, spol, rasu ili etničko podrijetlo, vjersko ili drugo uvjerenje, socijalni ili ekonomski položaj, seksualnu orijentaciju, fizičko ili mentalno zdravlje ili potrebu za njegom
- naglašava važnost savjetovanja sa starijim osobama i uključivanja starijih osoba i osoba koje skrbe o njima u određivanju njihovih potreba, razvoju rješenja i vrednovanju njihove učinkovitosti. Takav sudionički pristup podupire socijalnu uključenost i osigurava da pružene usluge u što većoj mjeri odgovaraju stvarnim potrebama korisnika

- preporučuje da Europska komisija aktivnije uključi predstavnike lokalne i regionalne vlasti u postupak EU-a za procjenu socijalnog učinka različitih inicijativa za podršku aktivnom i zdravom starenju kako bi se osiguralo pravilno vrednovanje učinka na starije muške i ženske osobe u lokalnoj zajednici.

UVOD

Odbor regija:

1. pozdravlja inicijativu danskog predsjedništva da se podnacionalne vlasti uključe u dijalog na razini EU-a o suočavanju s demografskim izazovom i da se povećaju mogućnosti stanovništva koje stari. Kao što je navedeno u Mišljenju Odbora regija o odnosu prema učinku stanovništva koje stari u EU¹ i u Izvješću Europskog parlamenta o Europskoj 2012. godini², lokalne i regionalne vlasti u mnogim zemljama članicama imaju ključne ovlasti u tri područja na kojima se temelji Europska godina aktivnog starenja i međugeneracijske solidarnosti: zaposlenost, uključenost u društvo i neovisan život
2. naglašava da je suočavanje s izazovima starenja stanovništva jedan od ciljeva strategije Europa 2020. Kako su lokalne i regionalne vlasti najbliže

¹ CdR 212/2009.

² Kastler, P7_TA(2011) 0332.

- potrebama državljana i kako su one odgovorne za pružanje većine usluga koje starijim osobama omogućavaju dostojnu starost, njihovo izravno uključivanje u sve rasprave EU-a o starenju ključno je za ostvarivanje ciljeva strategije Europa 2020. i pomoglo bi povećanju socijalne, ekonomske i teritorijalne kohezije.
3. pozdravlja Europsko partnerstvo za inovacije u području aktivnog i zdravog starenja koje nastoji mobilizirati širok raspon dionika na svim razinama kako bi se za dvije godine povećalo očekivano trajanje zdravog života (pokazatelj zdravih godina života – eng. *Healthy Life Year Indicator*) i upozorava da lokalne i regionalne vlasti imaju ključne ovlasti u okviru tri stupa Europskog partnerstva za inovacije u području aktivnog i zdravog starenja: sprečavanje, pretraga i rano otkrivanje; njega i liječenje te aktivno starenje i neovisan život.
 4. dijeli viziju koalicije dionika Europske 2012. godine o društvu za sve dobne skupine u kojem je svima omogućena aktivna uloga u društvu i jednaka prava i mogućnosti u svima razdobljima života bez obzira na dob, spol, rasu ili etničko podrijetlo, vjersko ili drugo uvjerenje, socijalni ili ekonomski položaj, seksualnu orijentaciju, fizičko ili mentalno zdravlje ili potrebu za njegovom
 5. preporučuje pozitivni pristup starenju i vjeruje da inovacija može pomoći u pružanju boljih usluga za stanovništvo koje stari. Ipak, mora se naglasiti da se inovacije ne trebaju provoditi samo zbog promjene, nego zato što su dragocjeni pokretač poboljšanja kvalitete i učinkovitosti odgovora na rastuće potrebe u vrijeme financijskih ograničenja.
 6. mišljenja je da je zbog gospodarske i financijske krize potrebnije nego ikad temeljito preispitati način na koji naše društvo funkcionira i u najvećoj mogućoj mjeri omogućiti svima, mladima i starima, da se aktivno uključe na tržište rada i u svoje zajednice, te da neovisno žive što je duže moguće. Najbolji pristup demografskom starenju je promicanje »zajednica prijatelja starijih« u kojima su javni prostori, prijevoz, stanovanje i lokalne usluge prilagođeni potrebama starijih, i u kojima se njeguje solidarnost i međugeneracijska suradnja. Takve zajednice ujedno i više brinu za okoliš, pridonose povećanju socijalne kohezije i u većoj mjeri uključuju druge ranjive skupine.
 7. naglašava da je važno savjetovati se sa starijim osobama i osobama koje skrbe o njima te ih u većoj mjeri uključiti u određivanje njihovih potreba, razvoj rješenja i vrednovanje njihove učinkovitosti. Takav sudionički pristup podupire socijalnu uključenost i osigurava da pružene usluge u što većoj mjeri odgovaraju stvarnim potrebama korisnika.
 8. navodi da se tijekom prošlog desetljeća u različitim dijelovima Europe pojavio koncept »sijede ekonomije« (eng. *silver economy*) koji nastoji razviti širok raspon proizvoda i usluga za rastući broj starijih ljudi koji trebaju zdravstvenu skrb, čija je mobilnost umanjena i koji se suočavaju s ograničenjima u svakodnevnim životnim aktivnostima. Sijeda ekonomija proširila se na druga područja tržišta, kao što su *wellness*, tjelevoježba, aktivnosti u slobodno vrijeme, kultura, komunikacije, zabava i pristup novim tehnologijama. Mnoga manja i srednja poduzeća (MSP) i poslovne skupine

u nekoliko zemalja članica specijalizirani su za inovativnu tehnologiju za starije osobe, na primjer u području automatizacije doma, što pruža izvrsne mogućnosti razvoja. Ipak, valja napomenuti da usprkos priznavanju potrebe za specijaliziranim proizvodima i uslugama za osobe sa specifičnim potrebama, većina starijih osoba radije bi bila sposobna za korištenje običnih proizvoda i usluga. Stoga valja promicati širi pristup utemeljen na konceptu »namjene svima«, u kojem se naglašavaju potrebe i očekivanja starijih osoba i osoba s invaliditetom, usporedno s razvojem specijaliziranih posebnih proizvoda za vrlo specifične potrebe.

9. ukazuje da sve više lokalnih i regionalnih vlasti traži socijalnu inovaciju i tehnološka rješenja za povećanje kvalitete i ekonomičnosti svojih zdravstvenih usluga i usluga dugotrajne skrbi u urbanim i ruralnim područjima gdje takva rješenja mogu pomoći da se ključne usluge pruže starijim osobama uz cijenu koja je prihvatljiva i za privatni i za javni proračun. Isto tako, valja uočiti da takve inicijative zahtijevaju određena ulaganja i postupke koje trebaju provesti druge razine vlasti kako bi se od pilot projekata prešlo na modele širokog raspona koji se mogu koristiti na nacionalnoj razini ili drugdje unutar Europske unije. U tom području lokalne i regionalne vlasti trebaju što veću podršku svojih nacionalnih vlada, kao i na razini Europske unije.
10. naglašava da, iako se mnogi primjeri inovativnih mjera koje promiču aktivno i zdravo starenje mogu pronaći na lokalnoj razini, a lokalne inicijative usmjerene na potrebe koje nastoje

zadovoljiti često su socijalni inkubatori, pristup utemeljen na projektu nije uvijek učinkovit u postizanju kritične mase i dugoročne održivosti. Potrebna je globalna strateška vizija koja obuhvaća sva bitna pitanja kako bi se stvorila inkluzivna okružja koja pružaju podršku. Dobar primjer je socijalna inovacija u općini Fredericia (DK) unutar koje se sprečavanjem, rehabilitacijom, tehnologijom i socijalnim umrežavanjem nastoji održati ili povratiti samopomoć starijih osoba koje trebaju pomoć u svakodnevnim aktivnostima. Njihov se pristup temelji na promjeni poimanja starijih osoba koji više nisu »bespomoćni« pacijenti, nego »građani s resursima«. Tu je inicijativu kao pilot projekt poduprlo dansko ministarstvo financija, te će postati model za ostale danske općine.

11. upozorava da izazovi starenja stanovništva imaju izraženiju rodnu dimenziju koja zahtijeva da se pokloni pozornost utjecaju trenutnih reformi socijalne zaštite i smanjenja sredstava za socijalne službe (posebice skrbi za djecu i starije osobe) na mogućnost zapošljavanja žena, rodno određene razlike u plaćama i mirovinama. Teret skrbi za uzdržavane članove obitelji u većoj će mjeri snositi neformalni skrbnici – većina kojih su žene – te će se shodno tome žene suočiti s većim rizikom siromaštva i socijalne isključenosti u budućnosti ukoliko se ništa ne poduzme da se riješe te nejednakosti. Problemi vezani uz stres i prenaporan rad u području zdravstva i njege, u kojem dominiraju žene, isto bi tako mogli stvoriti nove probleme starijim ženama u budućnosti.

PREPORUKE ODBORA REGIJA VIJEĆU I EUROPSKOJ KOMISIJI

Odbor regija:

12. smatra da je bolja koordinacija između različitih razina uključenih u razvoj rješenja problema vezanih uz aktivno i zdravo starenje nužna, te naglašava potrebu za povećanjem višerazinskog upravljanja u ovom području. Lokalne i regionalne vlasti ne bi trebale biti samo izvođači, nego bi trebale biti uključene u cijeli postupak donošenja odluka i vrednovanja.
13. ocjenjuje da bi postojala stvarna dodana vrijednost kad bi EU stvorila okvir koji bi omogućio predstavnicima javne vlasti i dionicima na svim razinama da se koriste iskustvima drugih, nadograđuju uspješne inicijative i uče iz pogrešaka, jer bi im to omogućilo izbjegavanje pogrešaka i pomoglo da svoja ograničena sredstva ulažu u inovativna rješenja koja su se već pokazala učinkovitima
14. preporučuje da ga se pozove da se priključi Glavnoj skupini Europskog partnerstva za inovacije u području aktivnog i zdravog starenja (EIP-EHA) kako bi se osigurala primjerena zastupljenost predstavnika lokalne i regionalne vlasti u postupku donošenja odluka Europskog partnerstva za inovacije u području aktivnog i zdravog starenja, te kako bi Odbor regija mogao djelovati kao posrednik u mobiliziranju širokog raspona lokalnih i regionalnih vlasti koje imaju nadležnost u svih šest ključnih područja djelovanja u njihovom provođenju
15. podržava prijedlog u okviru Europskog partnerstva za inovacije u području aktivnog i zdravog starenja (EIP-EHA) da se uspostavi Europska mreža okružja prijatelja starijih osoba i pozdravlja nastojanja AGE Europske platforme i Svjetske zdravstvene organizacije da se takva mreža uvede. Odbor regija preporuča da se dodijele sredstva EU-a za primjereni razvitak takve EU mreže u bliskoj suradnji s Odborom regija.
16. preporuča da Europska komisija postavi istraživanje o vrlo starim osobama kao prioritet. Ova je skupina još uvijek djelomično nova i različiti dionici trebaju više informacija o njoj. Istraživanje je potrebno kako bi se procijenila učinkovitost i ekonomičnost mjera za promicanje zdravlja i sprečavanje bolesti tijekom čitavog životnog ciklusa, a posebice u posljednjoj životnoj fazi. Isto tako, treba temeljitije istražiti kako se starije osobe do kojih je teže doći mogu potaknuti da promijene svoje navike i stil života. Vrlo stare osobe treba uključiti u statističke podatke i istraživanja, a osobama koje s njima rade treba omogućiti uvid u rezultate takvih istraživanja.
17. poziva Europsku komisiju da sazove Europsku konvenciju gradonačelnika o demografskim promjenama vezanim uz Europsku 2012. godinu kako bi se okupili predstavnici lokalne i regionalne vlasti zainteresirani za promicanje rješenja za inovacije, pametno zdravlje i bolji život za aktivno i zdravo starenje, te da osigurava administrativnu i financijsku potporu konvenciji
18. upozorava da, iako su države članice i njihove lokalne i regionalne vlasti prvenstveno nadležne za područje aktivnog starenja, Europska unija može donositi zakone o pitanjima koja utječu na funkcioniranje zajedničkog tržišta kako bi se uklonile prepreke za slobodno kretanje osoba, promicala

- sloboda pružanja usluga i osigurala adekvatna zaštita potrošača. Ratifikacijom Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom Europska unija preuzela je nove pravne obveze osigurati da će osobe s invaliditetom i starije osobe sa zdravstvenim poteškoćama moći uživati svoja prava na slobodu kretanja i u potpunosti sudjelovati u gospodarskom i društvenom životu svojih zajednica poput svih drugih građana. To zahtijeva da EU djeluje kako bi se osigurao koordinirani odgovor na razini EU-a, te na nacionalnim i lokalnim/regionalnim razinama. Nadalje, EU može olakšati transnacionalnu razmjenu iskustava i promicati meke mjere, kao što su kodeksi dobre prakse, kako bi podržala optimalnu primjenu temeljnih sloboda koje osiguravaju EU ugovori.
19. navodi da Europska komisija planira izradu prijedloga Zakona o dostupnosti, te naglašava da je zakonski okvir EU-a potreban kako bi se dostupnost svih nužnih proizvoda i usluga povećala diljem EU-a, te kako bi se stvorili jednaki uvjeti konkurencije za sve ponuđače, uključujući mala i srednja poduzeća. Navedeni prijedlog treba biti razmjerni i ne smije stvoriti dodatne administrativne poslove za mala i srednja poduzeća. Usvajanje standarda na razini EU-a također bi bilo korisno jer bi podržalo industriju i stvorilo učinkovito jedinstveno tržište proizvoda i usluga namijenjenih svima. Valja uspostaviti nadzorni sustav kako bi se osiguralo provođenje zakona, pripremiti akcijske planove za nacionalne, lokalne i regionalne vlasti, te podržati lokalne aktere i manja i srednja poduzeća.
 20. podsjeća da je zakonski okvir adekvatne javne nabave ključan na europskoj, nacionalnoj i lokalnoj razini kako bi se osiguralo da javna ulaganja promiču dostupnost svima. Dostupnost bi trebala postati nužni preduvjet za dobivanje sredstava EU-a (strukturna sredstva ili sredstva za projekte ili istraživanja), a podrška je isto tako potrebna da bi se slabije razvijenim regijama pomoglo da se pridržavaju standarda i propisa Europske unije. Treba razmotriti financijske potpore za povećanje dostupnosti, posebice javnim vlastima za prilagodbu postojećih zgrada i stanova, kao i za podršku ulaganju u inovativna rješenja.
 21. naglašava da je potrebno raditi na povećanju svijesti koje bi popratilo glavne zakonske mjere i način njihova funkcioniranja. Ciljne skupine takvog osvješćivanja trebale bi biti lokalne i regionalne vlasti, proizvođači, dobavljači i pružatelji usluga te građani općenito. Mjere u području obrazovanja i usavršavanja važne su da povećaju i podrže dostupnost: ključni uvjet je osigurati da inženjeri, arhitekti, web dizajneri, graditelji, urbanisti (itd.) budu stručno osposobljeni poštovati pitanja dostupnosti i primjenjivati univerzalno oblikovanje.
 22. podsjeća da su cjeloživotno učenje i volonterstvo glavni pokretači aktivnog i zdravog starenja. Obrazovanje odraslih i volontiranje starijih osoba treba podržati na europskoj, nacionalnoj i lokalnoj razini kako bi se produžio radni vijek, promicalo aktivno umirovljenje i podržao neovisan život.
 23. zato daje preporuku da se ciljevi Europske 2012. godine aktivnog starenja i međugeneracijske solidarnosti i ciljevi EIP-AHA uključe u sve relevantne

- tne europske financijske instrumente u budućnosti, uključujući strukturalne fondove, te da se pojednostave postupci za prijavu lokalnih i regionalnih aktera; pozdravlja Europski dan međugeneracijske solidarnosti, koji je od posebne važnosti u Europskoj 2012. godini, te promiče međugeneracijske projekte između djece školskog uzrasta i starijih osoba što izuzetno doprinosi međugeneracijskom dijalogu.
24. pozdravlja osnivanje Zajednice znanja i inovacije (*Knowledge and Innovation Community – KIC*) za zdrav život i aktivno starenje u 2012. godini i preporuča da Europski institut za inovaciju i tehnologiju u najvećoj mogućoj mjeri uključi lokalne i regionalne vlasti i lokalne/regionalne aktere u primjenu zajednice znanja i inovacije.
25. poziva Europsku komisiju da aktivnije uključi lokalne i regionalne vlasti u postupak EU-a za procjenu socijalnog učinka različitih inicijativa čija je namjena podržati aktivno i zdravo starenje kako bi se osigurala pravilna procjena učinka na starije osobe u lokalnoj zajednici.
26. upozorava da je aktivno i zdravo starenje ključan cilj strategije Europa 2020. i da ga podupiru različite vodeće inicijative (Nove vještine za nova radna mjesta, Platforma protiv siromaštva, Digitalni prioriteti) i širok raspon financijskih instrumenata EU-a koji su dostupni lokalnim i regionalnim vlastima kao što je izloženo u brošuri koju su u rujnu 2011. godine, kao doprinos Europskoj 2012. godini, zajednički objavili Odbor regija,
- Europska komisija i AGE Platforma Europa pod naslovom *Kako promicati aktivno starenje u Europi – EU podrška lokalnim i regionalnim akterima*.³
27. stoga zaključuje da se ne pojavljuju nikakvi problemi vezani uz usklađenost predloženih inicijativa s načelom supsidijarnosti i razmjernosti kako su definirani u ugovorima EU-a.

IZAZOVI

Odbor regija:

28. upozorava da se vjeruje da će se do 2060. godine udio mladih osoba EU-a smanjiti za 9%⁴, a udio radno sposobnog stanovništva (15-64) za 15%. Nadalje, očekuje se da će broj starijih osoba porasti za ogromnih 79%. Te demografske promjene rezultat su niza pojava, kao što su niže razine fertiliteta, povećanje očekivanog trajanja života, ukupne neto migracije i starenje osoba koje su rođene tijekom *baby boom* razdoblja nakon Drugog svjetskog rata. Očito je da će ovi demografski trendovi imati značajne gospodarske, socijalne i financijske učinke na nacionalnoj i regionalnoj/ lokalnoj razini. Studija Odbora regija naslovljena *Aktivno starenje: lokalna i regionalna rješenja*⁵ dobro objašnjava posljedice kada navodi da će se »ponuda radne snage i poslova smanjiti, što će biti izazov za gospodarski razvoj, dok će se potražnja starijeg stanovništva za uslugama povećati«. Nadalje, očekuje se porast javne potrošnje kako bi se pružile kvalitetne usluge stanovništvu koje stari, a u isto vrijeme morat će se financirati zdrav-

³ http://bibli.reseauoep.net/opac_css/index.php?lvl=author_see&id=264.

⁴ Izvor: Eurostat Population structure and ageing statistics.

⁵ www.cor.europa.eu/COR_cms/ui/ViewDocument.aspx?siteid=default&contentID=a18962c0-1f8f-44e9-9f3d-bfa7955830db.

stvena skrb i mirovine za sve veći broj starijih osoba. Ipak, većina lokalnih i regionalnih vlasti iskusila je drastična ograničenja proračuna zbog čega im je već sada iznimno teško pružati dinamične i moderne socijalne usluge odgovarajućeg standarda.

29. naglašava da postoje ogromne razlike među zemljama i regijama u pogledu očekivanog trajanja života muškaraca i žena, pokazatelja zdravih godina života, srednje dobi i stopa ovisnosti. Starenje stanovništva predviđa se u gotovo 281 regiji Europske unije (EU-27), a povećanje srednje dobi do 2030. godine ne očekuje se u samo sedam regija: Beč u Austriji, Hamburg i Trier u Njemačkoj, Sterea Ellada i Peloponez u Grčkoj, West Midlands i sjeveroistočna Škotska u Ujedinjenom Kraljevstvu⁶. 2008. godine stope ovisnosti gotovo su trostruko varirale između regija (od 9,1% do 26,8%). 2030. godine te će se razlike povećati na gotovo četverostruko odstupanje (10,4% do 37,3%)⁷. To znači da sve regije nisu u jednakom položaju u pogledu demografskog starenja što, usporedno s trenutnom gospodarskom krizom, neke lokalne i regionalne vlasti pogada više nego druge.
30. isto tako naglašava da postoje ogromne razlike između zemalja i regija u pogledu javnog duga, te da su neke suočene s ozbiljnim smanjenjem proračuna koje može otežati njihovo korištenje europskih sredstava iz strukturalnih fondova ili zajedničkih programa povezanih sa starenjem
31. podsjeća, u skladu sa svojim *Mišljenjem o strategiji za adekvatan, održiv*

*i siguran europski mirovinski sustav*⁸, da će lokalne i regionalne vlasti ostati najveći poslodavac u javnom sektoru, te će kao posljedica toga javne mirovine ostati ključne za osiguravanje mirovinskog sustava. No, na te će mirovine u sve većoj mjeri utjecati proračunske mjere i reforme. Stoga se trebaju uzeti u obzir mogućnosti lokalnih i regionalnih vlasti da nadoknade taj učinak, te da osiguraju svim starijim muškarcima i ženama adekvatan prihod, uključujući stvarne usluge pomoći i skrbi. Odbor regija predložio je da se makroekonomskom nadzoru pridoda socijalna dimenzija kako bi se riješili takvi učinci.

32. u svojem je *Mišljenju o dobrom starenju u informatičkom društvu*⁹ naglasio da tehnološka rješenja mogu povećati produktivnost usluga socijalne i zdravstvene skrbi ako se ispravno prilagode potrebama starijih i podsjeća da bi se lokalne i regionalne vlasti trebale uključiti u nacionalna i europska istraživanja o tehnološkim rješenjima za starije, jer će oni često biti primarni korisnici njihovih ishoda
33. ipak, podsjeća da lokalne i regionalne vlasti ne mogu samostalno podržavati aktivno i zdravo starenje. Kako bi bili uspješni, trebaju potporu pravnog, financijskog i strukturalnog okruženja koje zahtijeva poduzimanje mjera na nacionalnoj i europskoj razini. Na primjer, za razvoj tehnoloških inicijativa koje su potpora inovaciji, pametnom zdravlju i boljem životu diljem svih regija EU-a potrebno je strukturalno ulaganje na europskoj i nacionalnoj razini kako bi se proširila dostupnost

⁶ Eurostat, regional EUROPOP 2008.

⁷ Ibid.

⁸ CdR 319/2010.

⁹ CdR 84/2007.

širokopojasne internetske mreže, a EU zakonodavstvo potrebno je kako bi se harmonizirali kriteriji i interoperabilni standardi.

34. naglašava da sve veći broj preduvjeta, kao i računovodstvenih, financijskih i revizorskih postupaka nužnih kako bi se stekao pristup subvencijama iz strukturalnih fondova, dovodi do povećanog broja projekata koji su usmjereni na mjerljive rezultate nauštrb projekata koji su inovativniji i rizičniji, te koji zapravo zahtijevaju više vremena kako bi se došlo do pozitivnog ishoda i čiji je rezultat teže mjerljiv. U praksi, socijalna inovacija je trenutno suočena s preprekama koje najčešće nisu povezane s nekompatibilnim revizorskim ili nadzornim kulturama. Uistinu, ovo pitanje nije povezano samo s korištenjem strukturalnih fondova, nego je problematično kod mnogih drugih europskih i nacionalnih instrumenata financiranja.
35. ipak, prihvaća da su potrebne promjene u načinu na koji se primjenjuju strukturalni fondovi kako bi se uključili uvjeti utemeljeni na dokazima kako se ne bi umanjili napori koji se ulažu za povećanje dodane vrijednosti i učinkovitosti sredstava EU-a u ovom području. Danska i Švedska već upotrebljavaju takve postupke utemeljene na dokazima kako bi pratile učinak u odnosu na skup dogovorenih pokazatelja i prosljeđivale povratne informacije u sustav nadzora kako bi stalno povećavale kvalitetu i ekonomičnost usluga koje pružaju i financiraju. Vlada Ujedinjenog Kraljevstva nedavno je uvela obveznice sa socijalnim učinkom s namjerom privlačenja »novih ulaganja u ugovore utemeljene na rezultatima koji

koriste pojedincima i zajednicama. Putem obveznica sa socijalnim učinkom privatna se ulaganja koriste za plaćanje intervencija koje izvode pružatelji usluga s dokazanim rezultatima. Financijski povrat ulagačima osigurava javni sektor na temelju poboljšanih socijalnih rezultata. Ako se rezultati ne poboljšaju, tada ulagači ne mogu povratiti svoja ulaganja«¹⁰.

MOGUĆNOSTI

Odbor regija:

36. ustanovljuje da su zemlje s visokim standardima dostupnosti arhitektonskog okruženja, prijevoza i informatičko-komunikacijskih tehnologija ujedno i zemlje s najvišim razinama zaposlenosti starijih žena i muškaraca i one koje najbolje funkcioniraju u odnosu na pokazatelje zdravih godina života. U tim su zemljama ujedno najviše stope zaposlenosti žena i osoba s invaliditetom, a pokazatelji rodne jednakosti dosežu najbolje rezultate (razlike u plaćama i mirovinama između spolova itd.). To pokazuje da promicanje lokalnih okružja prijatelja starijih na proaktivan način ne ugrožava gospodarstvo, nego nasuprot tome koristi društvu i gospodarstvu općenito. Takva okružja olakšavaju život svima i podržavaju participaciju žena, starijih radnika i osoba s invaliditetom na tržištu rada, kao i aktivnu i produktivnu participaciju umirovljenih osoba u svojim zajednicama. Isto tako, podržavaju neformalne pružatelje skrbi i omogućavaju im da lakše usklade radne obveze i dužnosti vezane uz pružanje skrbi.

¹⁰ <http://www.socialfinance.org.uk/work/sibs>.

37. pozdravlja činjenicu da već postoje stotine lokalnih i regionalnih vlasti koje su uključene u programe Grado-va prijatelja starijih Svjetske zdravstvene organizacije (*World Health Organization's Age-Friendly Cities* – WHO AFC) diljem EU-a, a da je nekoliko država članica pokrenulo nacionalne programe koji podržavaju lokalne i regionalne vlasti koje se žele priključiti WHO AFC mreži
38. zbog sve većeg broja starijih osoba koje boluju od Alzheimerove bolesti i drugih vrsta demencije, pozdravlja inicijativu nekih lokalnih i regionalnih vlasti da uspostave okružja potpore osobama koje boluju od Alzheimerove bolesti kako bi promicale veću uključenost starijih osoba s demencijom i njihovih neformalnih pružatelja skrbi u zajednici
39. naglašava da se stvaranje okružja koja su dostupna svima i koja podržavaju neovisan život starijih osoba s invaliditetom ili ograničenim kretanjem pokazalo ekonomičnim. Švedsko iskustvo pokazuje da se smanjena potreba za pomoći u Švedskoj tijekom posljednjih petnaest godina ne može objasniti poboljšanjima u zdravstvu jer nema dokaza o takvim poboljšanjima za starije osobe tijekom navedenog razdoblja u Švedskoj. Najvjerojatnije objašnjenje za smanjenu potrebu za njegom starijih povezano je s boljim standardima stanovanja i prijevoza te boljim pristupom pomoćnoj tehnologiji, zbog kojih je starijim osobama lakše živjeti bez pomoći. Valja napomenuti da Švedska ima najviše stope zaposlenosti starijih radnika i starijih žena od svih zemalja članica EU-a.
40. ističe da usprkos tome što lokalne i regionalne vlasti imaju važnu ulogu kao kupci dobara i usluga, posebno putem

javne nabave, te tako mogu djelovati kao politički pokretači koji promiču pozitivan pristup starenju, treba riješiti problem fragmentacije postojećih i nastajućih tržišta za inovativna rješenja koja podržavaju potrebe aktivnog i zdravog starenja kako bi se stvorilo jedinstveno tržište za sijedu ekonomiju i kako bi se omogućilo smanjenje troškova za javne ponuđače i potrošače. Zakon o dostupnosti u pripremi nastojat će ukloniti prepreke koje sprečavaju stvaranje tržišta EU-a u kojem se lakše mogu oblikovati lokalna/regionalna inovativna rješenja, te se u većoj mjeri koristiti u drugim regijama EU-a. Mala i srednja poduzeća često su na čelu inovacija i bliža su lokalnim tržištima. Ona često pružaju personaliziranu uslugu i prilagođavaju se potrebama potrošača. Mala i srednja poduzeća imala bi koristi od jasnih pravila i standarda koji bi im omogućili pristup europskom tržištu i koji bi olakšali interoperabilnost s drugim proizvodima i uslugama za postizanje optimalnih rezultata.

ZAKLJUČCI

Odbor regija:

41. zaključuje da će osiguravanje dostupnih i podupirućih lokalnih okružja namijenjenih svima pomoći starijim radnicima i ženama da duže ostanu zaposleni i smanjiti potražnju za skrbi i pomoći sve većem broju starijih osoba. Odbor regija uvjeren je da će djelovanje na razini EU-a koje podupire aktivno i zdravo starenje i međugeneracijsku solidarnost potaknuti inovaciju i potencijal rasta diljem EU-a te će donijeti gospodarsku korist javnim i privatnim akterima na lokalnoj, nacionalnoj i europskoj razini.

42. slaže se s pristupom danskog predsjedništva prema starenju i naglašava da, kako bi se socijalna inovacija koristila kao odgovor na potrebe našeg stanovništva koje stari, od ključne je važnosti da EU stvori zajednički okvir koji omogućuje da se potencijal socijalne inovacije u potpunosti iskoristi u budućnosti. Zajednički okvir EU-a

za podršku socijalne inovacije uistinu bi olakšao djelovanje, financiranje i umrežavanje socijalnih inovatora diljem Europe, kao i proširenje njihovih djelatnosti.

Bruxelles, 4. svibnja 2012.
Predsjednica Odbora regija
Mercedes BRESSO